

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dany Slavíkové a soudkyň Mgr. Olgy Lenochové a Mgr. Alice Žáčkové ve věci řízení o dodatečném projednání pozůstalosti

zůstavitele: **Ing. J. Š.**, narozený xxx,
posledně bytem xxx xxx, xxx xxx
zemřelý dne xxx, bez zanechání závěti

za účasti: **1) právní nástupkyně pozůstalé manželky A. Š.**, narozené xxx
posledně bytem xxx xxx, xxx xxx
zemřelé xxx
pozůtalá dcera Ing. J. H., narozená xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx

2) pozůtalá dcera Ing. J. H., narozená xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx
zastoupená obecnou zmocněnkyní K. T., DiS., narozená xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx

k odvolání pozůtalé dcery proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 11. května 2025,
č. j. 27 D 282/2025-49,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně výrokem I. zastavil dědické řízení. Výrokem II. určil odměnu a náhradu hotových výdajů notáře částkou celkem 1 470,15 Kč s tím, že tuto částku notáři hradí stát – Obvodní soud pro Prahu 10, do 15 dnů od právní moci usnesení na označený bankovní účet. V odůvodnění usnesení soud prvního stupně uvedl, že původní dědické řízení bylo ukončeno rozhodnutím Státního notářství pro Prahu 10 č.j. 10 D 1875/82-16 ze dne 11.10.1983, které nabylo právní moci dne 11.10.1983. K. T. podala dne 27.01.2025 žádost o dodatečné projednání dědictví. Předmětem dodatečného projednání dědictví měla být 1/2 pozemků parc. č. xxx, xxx, xxx a xxx, vše v obci a katastrálním území xxx xxx (dále také jen „předmětné pozemky“).
2. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že u všech předmětných pozemků je v katastru nemovitostí veden duplicitní zápis vlastnictví. Vedle zůstavitele jsou jako vlastníci stejného majetku uvedeny další osoby, přičemž součet podílů těchto osob je vyšší než jedna. Uzavřel, že tato situace zatím nedovoluje závěr, že vyšel najevo nový majetek zůstavitele ve smyslu § 47 zákona č. 95/1963 Sb., o státním notářství a o řízení před státním notářstvím (notářský řád), ve znění k 23.08.1982 (dále jen „NotŘ“), který je třeba dodatečně projednat. Duplicitní zápis vlastnictví musí být vyřešen mezi právními nástupci zůstavitele a ostatními duplicitně zapsanými vlastníky, a to buď jejich shodným prohlášením o tom, kdo je vlastníkem pozemků, nebo rozhodnutím soudu ve sporném občanském soudním řízení na základě žaloby podané některou ze stran. V rámci dědického řízení nemůže pozůstalostní soud řešit otázku vlastnického práva mezi dědici zůstavitele (jako jedním z duplicitně zapsaných vlastníků) a ostatními duplicitně zapsanými vlastníky. Zdůraznil, že v dědickém řízení nelze projednat ani právo na vypořádání duplicitního vlastnictví (popř. jinak, obdobně nazvané právo). Takovéto právo netvoří pozůstalost, nejedná se o majetek zůstavitele. Právo dědiců

Shodu s prvopisem potvrzuje V. K.

(právních nástupců) zůstavitele za zůstavitele dále jednat v různých záležitostech vyplývá ze zásady universální sukcese (a je její imanentní součástí). Podle této zásady vstupují dědici zůstavitele společně ke dni jeho smrti do všech jeho práv a povinností. Tuto skutečnost dokládají vůči třetím osobám pravomocným usnesením o dědictví, které je z hlediska určení osob dědiců závazné *erga omnes* (blíže viz např. Muzikář, M. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání. C. H. Beck, Praha 2019, s. 1545–1546). Důvod k dodatečnému projednání dědictví bude dán až v tom případě, bude-li vyřešen vztah mezi duplicitně zapsanými vlastníky ve prospěch vlastnického práva zůstavitele (ke dni jeho úmrtí, tj. k 23.8.1982). Soud prvního stupně v situaci, kdy duplicitní zápis vlastnictví nedovoluje závěr, že vyšel najevo nový majetek zůstavitele ve smyslu § 47 NotŘ, který by bylo třeba dodatečně projednat, dědické řízení zastavil (výrok I.). Odměna a náhrada hotových výdajů soudního komisaře byla stanovena podle vyhlášky č. 196/2001 Sb. o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky („notářský tarif“) (dále jen „vyhlášky“). Povinnost státu uhradit odměnu a výdaje soudnímu komisaři vychází z ust. § 108 odst. 1, písm. d) z. ř. s. (výrok II.)

3. Usnesení napadla včasným odvoláním pozůstalá dcera. Namítla nesrozumitelnost záhlaví napadeného usnesení, neboť pozůstalá dcera je uvedena pod bodem 1) tak pod bodem 2). Dále poukázala v poučení o oprávněm prostředku na absenci označení Městského soudu v Praze, jako soudu odvolacího, který má o odvolání rozhodnout.
4. Zásadní nesouhlas vyjádřila s názorem soudu prvního stupně, že duplicitní zápis vlastnictví v katastru nemovitostí brání projednání věci. Poukázala na rozhodnutí Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 30.08.2021 pod sp. zn. 21 D 131/2021, který bez obtíží rozhodl o tom, že se její otec, Ing. J. Š., stal vlastníkem dotčených spoluvlastnických podílů na předmětných pozemcích, aniž by byla zmíněna problematika duplicitního zápisu. Z podnětu obecné zmocněnkyně odvolatelky provedl katastrální úřad pro xxx xxx, Katastrální pracoviště xxx dne 20.01.2025 opravu jména zůstavitele, aniž namítl problém s duplicitou. Dále namítla nepřezkoumatelnost odůvodnění napadeného rozhodnutí v tom smyslu, zda se duplicita týká spoluvlastnických podílů, které jsou předmětem doprojednání dědictví, či spoluvlastnických podílů třetích osob. Duplicita byla vytvořena v rámci běhu času, k čemuž soud prvního stupně neprovedl dostatečné dokazování. K argumentu, že v katastru nemovitostí jsou zapsány spoluvlastnické podíly více osob, které přesahují v součtu „jednu celou“, se u pozemku parc. č. xxx jedná o administrativní či písemnou chybu. Odvolatelka nesouhlasí s názorem, že jí nic nebude bránit v tom, aby podala žalobu, kterou vyřeší problém s duplicitní vlastnictvím, neboť by nebyla s to doložit svojí aktivní věcnou legitimaci k podání takové žaloby. Dle odvolatelky došlo napadeným rozhodnutím k odepření spravedlnosti a porušení zásady procesní ekonomie, kdy je vyzývána k podání žaloby, a případnému znovu otevření dědického řízení. Navrhla, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.
5. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a o. s. ř. správnost napadeného usnesení a řízení, které mu předcházelo, aniž za tím účelem nařizoval jednání (§ 214 odst. 2, písm. c/ o. s. ř.), a došel k závěru, že odvolání není důvodné.
6. Zůstavitel zemřel před 01. 01. 2014, proto se vztahují na dědictví a dědické řízení právní předpisy účinné v době smrti zůstavitele, a to jak hmotněprávní (zák. č. 40/1964 Sb. občanský zákoník), tak i procesní (zák. č. 99/1963 Sb. – občanský soudní řád ve znění platném ke dni úmrtí); viz § 3069 zák. č. 89/2012 Sb. a čl. II bod 3. zák. č. 293/2013 Sb.
7. V projednávané věci se odvolatelka domáhá dodatečného projednání spoluvlastnických podílů k předmětným nemovitostem. Soud prvního stupně z příslušných výpisů z katastru nemovitostí zjistil, že vedle zůstavitele jsou uvedeni jako vlastníci stejného majetku další osoby.

8. Dle § 47 NotŘ objeví-li se po právní moci rozhodnutí, jímž bylo řízení o dědictví skončeno, nějaký zůstavitelův majetek nebo dluh, provede státní notářství o tomto majetku dědické řízení.
9. Předpokladem dodatečného projednání dědictví je, že se po právní moci usnesení, kterým bylo původní řízení skončeno, objeví nějaký zůstavitelův majetek (§ 175x o. s. ř.), tj. majetek, který nebyl v původním řízení projednán. K projednání majetku nestačí pouhé tvrzení, resp. návrh některého z dědiců zůstavitele (tím méně návrh nebo podnět osoby, která dědicem nebyla), není-li vlastnické právo zůstavitele k takovému majetku v době jeho úmrtí naprosto jednoznačné. Řízení o dědictví je řízením nesporným (před 01. 01. 2014 byla tato řízení upravena v samostatné části občanského soudního řádu, od 01. 01. 2014 je úprava těchto řízení obsažena v samostatném procesním předpise – zák. č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních). Nepřichází proto v úvahu, aby soud v rámci tohoto řízení na základě provádění a hodnocení důkazů řešil závazně otázky vlastnictví zůstavitele k majetku, který má být na základě návrhu projednán, není-li taková otázka zcela nepochybná.
10. Řízení o dodatečném projednání dědictví se zahajuje na návrh nebo i bez návrhu. Bez návrhu zahájí soud řízení vždy, dozví-li se, že zůstavitel zanechal nějaký majetek, který dosud nebyl znám, a nebyl-li podán návrh na zahájení tohoto řízení. Možnost dodatečného projednání majetku patřícího zůstaviteli není časově omezena. Vyjde-li i po skončení dodatečného dědického řízení najevo další, dosud neznámý zůstavitelův majetek, postupuje se ohledně tohoto majetku znovu podle § 47 NotŘ.
11. Krajský soud v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 20.02.2002, sp. zn. 10 Ca 370/2001 vyslovil, že: „Duplicita vlastnictví je překážkou převodu vlastnického práva k dotčenému pozemku některým z duplicitních vlastníků, a to až do vyřešení otázky, kdo z duplicitních vlastníků je skutečným vlastníkem“. V situaci, kdy je ve věci shledán duplicitní zápis, soud prvního stupně správně uzavřel, že není v současné době postaveno na jisto, zda předmětné podíly na předmětných pozemcích byly ve vlastnictví zůstavitele ke dni jeho úmrtí, a patří tak do pozůstalosti, kterou by bylo potřeba doprojednat. Soud prvního stupně současně správně zdůraznil, že v dědickém řízení nelze projednat ani právo na vypořádání duplicitního vlastnictví. Odvolací soud proto nevidí žádného pochybení, pokud soud prvního stupně odvolatelku instruoval, že duplicitní zápis vlastnictví musí být vyřešen mezi právními nástupci zůstavitele a ostatními duplicitně zapsanými vlastníky, a to včetně uvedení potřebných konkrétních kroků (shodným prohlášením, kdo je vlastníkem pozemků, tj. uznáním vlastnictví, nebo rozhodnutím soudu ve sporném občanském soudním řízení na základě žaloby na určení vlastnického práva) (srov. ŠUSTROVÁ, Daniela. 3. K možnosti řešení duplicitního zápisu vlastnictví. In: ŠUSTROVÁ, Daniela. Katastr nemovitostí z hlediska praxe a judikatury. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 99.)
12. Zjištěný fakt již existujícího duplicitního zápisu vlastnického práva v katastru nemovitostí k předmětným pozemkům, který navozuje stav nepochybně odporující principu právní jistoty, dostatečně osvědčuje naléhavý právní zájem stěžovatele na požadovaném určení. Fakt existence zápisu vlastnického práva pro dva vlastníky v evidenci nemovitosti považuje ÚS za určující pro posouzení naléhavosti právního zájmu stěžovatele, a to s ohledem na princip právní jistoty v souvislosti s exkluzivitou vlastnického práva, jež vylučuje, aby k jedné a téže věci mělo vlastnické právo více osob, nejde-li o spoluvlastnictví. Duplicitně zapsaný vlastník má vždy naléhavý právní zájem na určení vlastnictví již proto, že rozhodnutí o takové určovací žalobě bude podkladem pro řádný zápis v katastru nemovitostí. (nález Ústavního soudu ze dne 31. 08. 2011, sp. zn. [III. ÚS 3207/10](#), publikován pod č. 146/2011 Sbírky nálezů a usnesení ÚS).
13. Z obsahu spisu vyplývá, že na příslušných LV, vedených Katastrálním úřadem pro xxx kraj, Katastrální pracoviště xxx, obec xxx xxx, a to LV č. xxx je uveden pro pozemek – parcelu č. xxx duplicitní zápis pro zůstavitele s podílem 1/2 a pro ČR s podílem 12/8; LV č. xxx je uveden pro pozemek – parcelu č. xxx duplicitní zápis pro zůstavitele a pro manžele V. a J. M. s podílem 1/2 a jako další vlastník je uvedena ČR s podílem 4/8; LV č. xxx je uveden pro pozemek – parcelu č. xxx a xxx duplicitní zápis pro zůstavitele a Město xxx xxx s podílem 1/2 a pro ČR s podílem 4/8.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. K.

14. Odvolací argumentace stran odeprání spravedlnosti, když došlo k zastavení řízení, není důvodná. V situaci, kdy z předmětných LV nevyplývá jednoznačně, že vyšel najevo nový majetek zůstavitele ve smyslu § 47 NotŘ, nelze v řízení pokračovat, a proto soud prvního stupně správně řízení zastavil. Odvolací námitka, že nebylo před soudem prvního stupně vedeno odpovídající dokazování k vyjasnění vlastnického práva zůstavitele, není s ohledem na charakter dědického řízení oprávněná, když řízení o pozůstalosti je vedeno zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení. V rámci dědického řízení nemůže pozůstalostní soud řešit otázku vlastnického práva mezi dědici zůstavitele (jako jedním z duplicitně zapsaných vlastníků) a ostatními duplicitně zapsanými vlastníky, jak ostatně správně upozornil soud prvního stupně. Právě s ohledem na výše uvedené, není na místě ani postup cestou přerušování řízení o pozůstalosti do skončení řízení o žalobě na určení vlastnického práva.
15. K argumentaci odvolatelky rozhodnutím Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 30.08.2021 pod sp. zn. 21 D 131/2021, odvolací soud konstatuje, že již toto rozhodnutí se mělo s duplicitním zápisem vyrovnat, kdy uvedený postup nemůže být důvodem pro zápisy dalších duplicit a pro rozhodnutí v projednávané věci není závazné. K námitkám ohledně nesrozumitelnosti záhlaví napadeného usnesení odvolací soud uvádí, že jeho struktura odpovídá procesní situaci, s ohledem na zákonnou dědickou posloupnost, kdy dědí manželka zůstavitele a zůstavitelovy děti. V situaci, kdy manželka zůstavitele zemřela dne xxx, vystupuje v tomto řízení, jako její právní nástupkyně, odvolatelka. K absenci uvedení odvolacího soudu v poučení o opravném prostředku, odvolací soud konstatuje, že odvolání bylo řádně odvolacímu soudu předloženo, proto uvedené opomenutí žádný negativní následek na řízení nemělo.
16. S ohledem na výše uvedené nemá proto odvolací soud žádných výhrad proti postupu soudu prvního stupně, který správně uzavřel, že k dodatečnému projednání dědictví bude možné přistoupit až poté, kdy bude vyřešen vztah mezi duplicitně zapsanými vlastníky ve prospěch vlastnického práva zůstavitele, což se následně promítne v zápisu vlastnického práva zůstavitele na jednotlivých LV k předmětným nemovitostem.
17. Ze všech uvedených důvodů proto odvolací soud napadené usnesení podle § 219 o. s. ř. jako věcně správné potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu ČR za podmínek uvedených v ust. § 237 o. s. ř. Dovolání se podává prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 10 nebo pověřeného soudního komisaře JUDr. Ing. Martina Muzikáře, notáře v Praze, sídlem Kodaňská 1441/46, 100 00 Praha 10.

Praha 21. srpna 2025

JUDr. Dana Slavíková v. r.
předsedkyně senátu